

15 ezer nyugdíjas perli a magyar államot

2011-12-01 11:01

A luxembourgi székhelyű Európai Bírósághoz és a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához fordul várhatóan még decemberben megközelítően 10-15 ezer, jelenleg még szolgálati nyugdíjas, akiknek január elsejétől megszűnik a nyugdíjas státuszuk, a járandóságukat pedig adóval sújtotta az Országgyűlés kormánypárti többsége. Meggyőződésük szerint a hétfőn elfogadott jogszabály több ponton is sérti a nemzetközi egyezményeket. Magyarországon nincs lehetőség jogorvoslatra.

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 34. cikke szerint a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága kérelmeket vehet át bármely természetes személytől, nem-kormányzati szervezettől vagy személyek csoportjaitól, akik, vagy amelyek azt állítják, hogy az egyezményben vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvekben biztosított jogokat valamely ország kormánya megszegi. Ez azt jelenti, hogy nem kell előzetesen a magyar Alkotmánybírósághoz fordulni jogorvoslatért - magyarázta a Pénzcentrum.hu érdeklődésére Kuti László, a Korkedvezményes Nyugdíjasok Országos Érdekvédelmi Egyesületének elnöke.

Ennek nem is lenne értelme, hiszen ez év júliusában úgy módosította a parlament az alkotmányt két kormánypárti képviselő, Lázár János és Balsai István (utóbbi azóta már alkotmánybíró) javaslatára, hogy "az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető és szociális ellátássá alakítható, munkavégzésre való képesség esetén megszüntethető". Vagyis az alaptörvény felhatalmazást adott az Országgyűlésnek arra, hogy elfogadja a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvényt.

Az érdemi alkotmánybíróági jogorvoslati lehetőség kiiktatásával sérül az egyezmény 13. cikkében megfogalmazott, "Hatékony jogorvoslatához való jog". Eszerint bárkinek, akinek az egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg. A jelenleg Magyarországon hatályos jogszabályi környezetben azonban nincs esély arra, hogy a nyugdíjuktól megfosztott emberek a hazai bíróságokon keressék az igazukat - hangsúlyozta Kuti László.

Visszamenőleges jogalkotás, vagy sem?

A KNOÉ, valamint a Szolgálat és Becsület Érdekvédelmi Mozgalom által megbízott ügyvédek, nemzetközi jogászok is úgy vélik, hogy a parlament által elfogadott törvény sérti az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkét, amely a tulajdon védelméről szól. Eszerint minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. A cikk hozzáteszi ugyanakkor, hogy mindez nem korlátozza az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.

A magyar kormány vélhetően ez utóbbi kitételekre alapozta a korhatár előtti nyugdíjasokat hátrányosan érintő jogszabály megalkotását. A módosítás indoklása szerint szükség van a nyugdíjrendszer átalakítására, amelynek célja, hogy a jövőben a nyugdíjkiadások ne haladják meg a nyugdíjjárulékból származó bevételeket.

A törvényalkotók szerint a korhatár előtti öregségi nyugdíjak 2012. január 1-jétől a jövőre nézve

alakulnak át, ezért nincs szó visszamenőleges hatályú jogalkotásról. Az érdekképviseltek szerint viszont a tervezett törvénynek visszaható hatálya lesz, ugyanis a kihirdetést megelőző időszakra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Meggyőződésük, hogy a kormánytöbbség olyan jogszabályt fogadott el, amely korábban törvényesen megszerzett jogokat von el. Kuti László hozzátette: az Emberi Jogok Európai Bírósága egy esetben sem hozott olyan ítéletet, amely helyben hagyta volna a nyugdíjakra vonatkozó szerzett jogok csorbítására vonatkozó nemzeti jogszabályokat.

A strasbourgi bíróság több döntésében megállapította már, hogy "a törvényesség követelménye nem merül ki abban, hogy a tulajdonjog elvonását vagy jelentős korlátozását formálisan szabályszerű törvényben vagy más jogi normában mondja ki az adott ország megfelelő jogalkotó szerve. Ezen túlmenően az is szükséges, hogy a tulajdonjogot elvonó vagy korlátozó rendelkezés megfeleljen olyan univerzális elveknek, mint az előreláthatóság és a kiszámíthatóság, s ebből értelemszerűen következik a jóhiszeműen szerzett jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége is - nyomatékositja honlapján a Szolgálat és Becsület. Az érdekképviselő szerint az érintettek a szolgálati nyugdíjjogosultságot jóhiszeműen és törvényesen szerezték meg, így a szerzett jogok tiszteletben tartásának nemzetközileg elismert kötelezettségét is megszegi a magyar állam a nyugdíjmegszüntetéssel.

Viszlát utazási, üdülési, egészségügyi, sportolási, vállalkozói kedvezmények!

Az elfogadott törvény révén járulékos szerzett jogokat is elveszítene a korhatár előtti nyugdíjasok, noha erről nem tartalmaz érdemi információt a jogszabály - hívja fel a figyelmet a KNOÉ. Azáltal, hogy a korhatár alatti ellátásban részesülők nem számítanak majd saját jogú nyugdíjasnak, elesnek egy sor nyugdíjhoz, nyugdíjas igazolványhoz kötődő jogosultságtól. Így egyebek között nem vehetik igénybe az utazási, üdülési, illetve az egészségügyi ellátásra, sportolásra, szabadidőközpontok látogatására vonatkozó kedvezményeket. Mindez az érdekképviselő szerint ellentétes az emberjogi egyezménynek a 7. cikkével, amely a törvényi rendelkezés nélküli büntetés kiszabásának tilalmáról szól.

Mint azt a Pénzcentrum.hu korábban megírta, elveszítik az öregségi korhatár alatti nyugdíjasok a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozókra vonatkozó járulékkedvezményeket is, miután a jövő évtől már nem számítanak nyugdíjasnak. A jövő évtől csak fő tevékenységű vállalkozóként működhetnek, ami drasztikus tehernövekedést jelent az érintettek számára.

Jó hírnév megsértéséért is kártérítést kérnek a rendvédelmiek

Több olyan levél van a KNOÉ birtokában, amelyből kiderül, hogy az érintettek nem önszántukból mentek el korhatár előtt nyugdíjba, hanem átszervezések, intézmény-összevonások (Határőrség megszűnése, Vám- és Pénzügyőrség és APEH egyesítése, rendőrségi átszervezések, létszámleépítések) miatt nem volt más választásuk. Ezzel szemben kormánypárti képviselők lábukat lógató, semmirekellő polgároknak állították be a szolgálati nyugdíjasokat, s ezzel ellenük próbálták hangolni a közvéleményt. Ezért a jó hírnév megsértésére hivatkozva is kártérítést kérnek a szolgálati nyugdíjasok az Emberi Jogi Bíróságtól - tette hozzá Kuti László.

A Pénzcentrum.hu birtokába került, 2011. július 7-ei közigazgatási államtitkári értekezlet döntése alapján átdolgozott kormányzati előterjesztés tanúsága szerint összesen 42 607 szolgálati nyugdíjas van ma Magyarországon. Közülük 23 093 főt egészségügyi okok miatt, 12 226 főt átszervezés, 3 645 főt közös megegyezés és létszámcsökkentés miatt nyugdíjaztak, s mindössze 3 643 főnél játszottak közre egyéb okok.

Első ránézésre akár örülhetnének is a szolgálati nyugdíjasok annak, hogy esetükben nemcsak a 62. életévüket betöltötték tarthatják meg nyugdíjas státuszukat, hanem már az 57 éven felüliek is. Az érintettek valóban jól járnak a többiekhez képest, mivel a jövőben öregségi nyugdíjasnak

számítanak majd, és továbbra is megkapják a mindenkori törvényeknek megfelelően emelkedő járandóságukat. Az 57 évnél fiatalabbak viszont a mindenkori személyi jövedelemadó mértékével csökkentett összegű szolgálati járandóságot kapnak. Mindkét eset, vagyis a pozitív és a negatív diszkriminálás is ellentétes az egyezménynek a "megkülönböztetés tilalmáról" szóló 14. cikkével - véli a KNOÉ.

Egyedül nem megy

Az egyesületek úgy vélik, hogy óriási adminisztrációs terhet és költséget vesz a nyakába az, aki egyéni úton próbál meg pereskedni. Már hónapok óta arra buzdítják a kedvezőtlen jogszabály-módosítással érintett korhatár előtti, nemcsak szolgálati nyugdíjasokat, hogy csatlakozzanak az egyesületekhez, amelyek jogi személyként tudják képviselni az érdekeiket. Az érintettek most kezdenek felébredni, és tömegesen jelentkezni az érdekképviselőknél. A KNOÉ várhatóan a mai nappal lezárja az egyesületbe történő jelentkezés lehetőségét, mert óriási mennyiségű jelentkező zúdult az utóbbi időszakban a szervezetre - mondta el lapunknak Kuti László.

Az eddig beérkezett jelentkezések alapján úgy látja, hogy az egyesület 5-10 ezer korhatár előtti nyugdíjast képvisel majd a perekben. Közülük mindössze 1-2 százalékot tesznek ki azok, akik nem szolgálati nyugdíjasok, hanem egyéb kordedvezményes szakmákban tevékenykedtek, például mozdonyvezetők, buszsofőrök, radioaktív anyaggal dolgozók. Összesen megközelítően 15 ezer érintett indít eljárást az európai jogi fórumok előtt. A Szolgálat és Becsület december 23-ig várja az új tagok jelentkezését. Az egyesületek azt ígérik, hogy a tagoknak nem keletkezik extra költségük az egyesületi díjon kívül - ami csupán pár ezer forint -, minden kiadást a befizetett tagdíjából finanszíroznak.

Kuti László szerint megbecsülhetetlen, hogy mennyi pénzt veszíthet a költségvetés, ha az említett bíróságok helyt adnának a jogorvoslati kérelmeknek. Az Európai Bíróság jogszabály-módosításra, illetve a megnyirbált juttatások megfizetésére kötelezheti Magyarországot jogsértés esetén, az Emberi Jogok Európai Bírósága pedig kártérítést ítél meg az említett cikkek, valamint a jó hírnév megsértéséért.